

25.5. - 29.5. 2020

U VODY, NA LOUCE, NA POLI

Cílem tohoto tématu bude získat zájem dětí o malé živočichy, zejména různé hmyz a přiblížit význam hmyzu pro přírodu a lidi, vodní toky a vodní živočichy. Také nezapomene, že voda je důležitá nejen pro nás, lidi, ale i pro zvířata.

Motivace dětí k tématu

V úlu...

Přečteme celý příběh a děti říkají různé konce příběhu. Povídají si o příběhu, o včelách.

„Za devatero horami a devatero řekami na rozkvetlé louce plné voňavých květin stál krásný dřevěný úl. Bydlela v něm velká včelí rodina. Byla zde královna, která se starala o narození nových včeliček, o to, aby se v úlu měli všichni rádi a aby každý řádně dělal svoji práci. Tato královna měla v úlu mnoho nápadníků, kterým se říkalo trubci. Ti nepracovali, dokonce se nechávali od ostatních včeliček i krmít. Prostě nedělali nic jiného, než se celý den parádili, aby se královně líbili.

V tomto úlu bydlely samé pilné včeličky. Mladé včelky, zvané mladušky, zůstávaly v úlu a celý den se staraly o včelí miminka, královnu a trubce. Také vyráběly z přineseného nektaru med, který dále chránily proti nepřátelům, jakými jsou vosy a sršni, neboť ti tento med neumějí vyrobit, a proto jim ho chtějí vzít.

Starší včely, kterým se říkalo dělnice, létaly po louce z květiny na květinu a sály z květů sladkou šťávu zvanou nektar. Tu pak přinášely do úlu, kde z ní mladušky vyráběly med. A jak tyto včely dělnice létaly z květiny na květinu, měly nožičky samý pyl. To je takový žlutý prášek z květů. Neustálým přelétáváním z květiny na květinu tento pyl smíchaly a všechny květy tak opylovaly. A z opylovaných květů vyrostla semínka, která vítr i ptáčky roznesli po louce. Semínka zapadla do hlíny a vyrostly z nich nové krásné květiny. A tak to šlo stále dokola.

Až jednoho dne se v úlu narodila nová královna. Byla velice pyšná a hned chtěla v úlu kralovat sama a naléhala na starou královnu, aby odešla. Stará královna již byla rozumná, a tak spolu s několika věrnými včelami odletěla na jeden strom v sadu, kde bydlel moc hodný včelař, který se zrovna díval z okna. Hned věděl, co se stalo. Řekl si, letí sem královna se včelím rojem, to znamená, že nastalo včelí rojení a tak šel ven a...“

... A nyní mají děti za úkol dopovědět konec příběhu. Necháme každé z dětí fantaziovat.

Otázky o včeličkách

Jakou vlastnost bychom mohli přiřadit včeličce? Pracovitost. Říká se totiž: „Jsi pilná jako včela.“ Proč se říká o včeličce, že je pracovitá? Protože sbírá celý den med.

Kdo co ví o včele? Jak vypadá? Čím se živí? Kde je můžeme vidět? Co je to nektar, pyl, opylování, rojení? Kde bydlí včela? Co tvoří včeličky ve svém úlu? Kdo je kamarád/příbuzný/nepřítel včeliček?

... O včelách víme například to, že vidí pouze odstíny barvy žluté, modré a zelené. Nevidí tedy červenou. Včela si také vybírá pro sbírání nektaru pouze květy jedné barvy, druhu a místa, kde se vyskytují.

Co jsme říkali, že tvoří včelky ve svém úlu? MED. Kdo má rád med? Kdo chce, může med ochutnat. Naše kamarádky včeličky mi totiž trošku medu darovaly, abych vám jej mohla dát ochutnat.

Výroba mraveniště– na stolečku je pouze položen obrázek mravence a mraveniště, vedle hromádka klacíků, listí, lepidlo a papírová podložka. Děti samy rozhodnou jak budou při práci postupovat a co z nabízeného materiálu vyrobí.

Pozorování brouků lupou– sledujeme pomocí lupy detaily broučků Roháčů. Počítáme nožičky, pozorujeme tvar těla,... Máme také možnost srovnání s ostatními živočichy pomocí encyklopedií a knih vztahujících se k drobnému hmyzu, které jsou dětem také k dispozici.

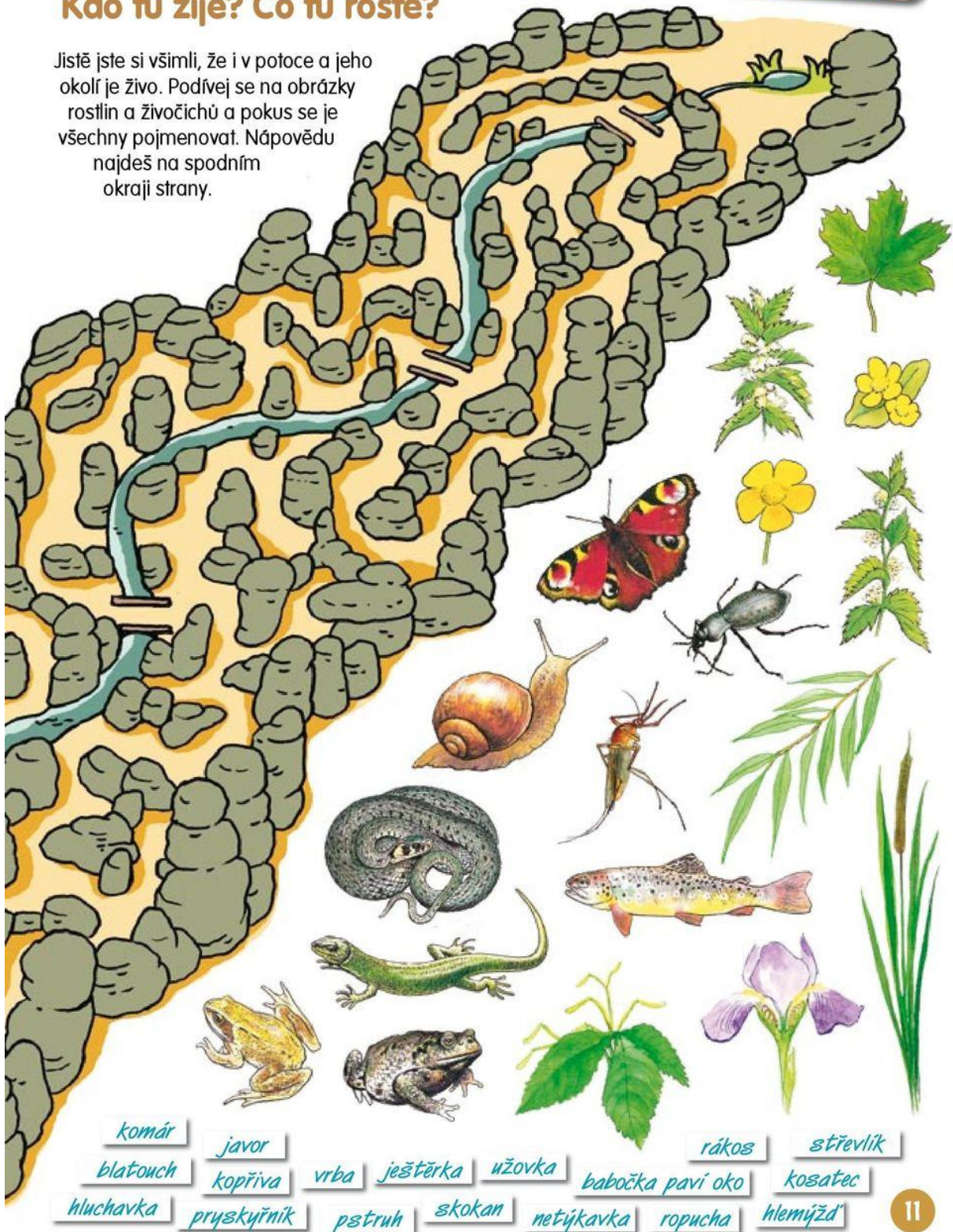
Skládání rozstříhaných tvarů– zvětšené obrázky drobného hmyzu rozstříháme na různě velké části a děti se je poté snaží skládat původní podoby obrázku.

Kdo tu žije? Co tu roste?

Jistě jste si všimli, že i v potoce a jeho okolí je živo. Podívej se na obrázky rostlin a živočichů a pokus se je všechny pojmenovat. Náповědu najdeš na spodním okraji strany.

komár	javor	rákos	střevlík
blatouch	kopřiva	vrba	ještěrka
hluchavka	pryskyřník	pstruh	skokan
		užovka	babočka paví oko
		netýkavka	ropucha
			hlemýžď
			kosatec

Praktické pokusy s vodou (skupenství vody, vzájemný vliv různých prostředí)

Kde najdeme vodu - vycházka do přírody

Vydáme se na vycházku do přírody. Vypravíme se na louku a do lesa, chvíli jsme se zdrželi na zahradě. Děti mají za úkol během vycházky zjišťovat, kde všude najdeme vodu: mokrá tráva - rosa nebo po dešti, louže, voda na listech stromů, potok, pítka pro ptáčky na zahradě apod.

Voda kouzelnice

Umí voda čarovat? Voda se umí proměnit na kapalinu, v páru i v pevnou látku a my si ukážeme, jak to dokáže. Naplníme misku vodou a dáme do mrazničky. Po určité době misku vyndáme, co bude v misce místo vody? Vodu přeměnil v led mráz, který byl v mrazničce. Misku s ledem necháme na stole a pozorujeme, jak se teplem led postupně proměňuje opět ve vodu. Když bude led zcela rozpuštěný, vodu v misce zahřejeme a pozorujeme, jak z teplé vody stoupá pára. Po několika dnech se voda z misky vypaří úplně.

U řeky

konipas bílý

moudivláček lužní

skorec vodní

orel mořský

rejsek vodní

berneška velká

pstruh

vážka

minule potoční

perlorodka říční

daněk evropský

lipan

bobr evropský

ondatra pižmová

Básničky:

Kačeři

Dva nezbední kačeři
ve vodě se hašteří.
Voda z vany stříká ven,
až je všude mokrá zem.
Zmáčení jsou docela,
to se přece nedělá!

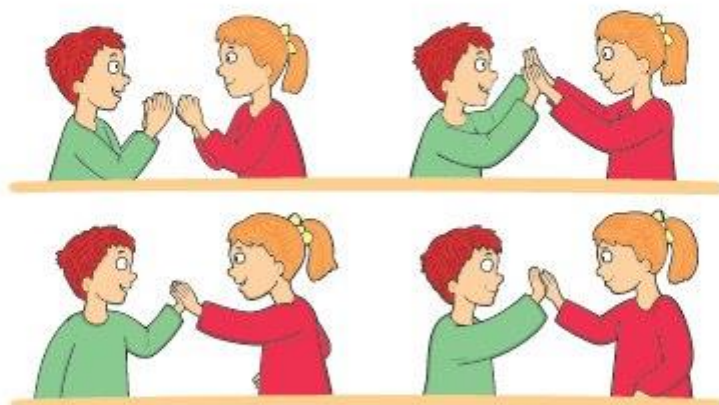
*Básničku přeňkáváme při koupání, které si můžeme zpestřit jednoduchou hříčkou.
Využijeme k tomu plastové hračky – kačenky, které jsou určeny do vody.
Jednu kačenku může držet dítě, druhou dospělý.
Rejdíme s nimi ve vodě – cákáme, stříkáme, dovádíme.
Při slovech „to se přece nedělá“, jim pohrozíme prstíkem.*

Ještěrky

Hádaly se ještěrky,
o barevné pastelky.
Holky, dejte na mé rady
a malujte dohromady.
To je vážně nápad skvělý,
hádat jsme se nemusely.

Stojíme čelem proti sobě a třeskáme v rytmu básničky.

* jedno třesnutí o vlastní ruce,

* jedno vzájemné třesnutí oběma rukama,

* jedno vzájemné třesnutí pravou rukou do kříže,

* jedno vzájemné třesnutí levou rukou do kříže.

Hříčku opakujeme tak dlouho, dokud nepřetřkáme celou básničku.

Ryby

Všechny ryby sladkovodní
s vodníkem se rády honí.

Kapříci i bělice,
řádí v našem rybníce.

*Básničku přeřkáváme při koupání, které si můžeme zpestřit jednoduchou hříčkou.
Využijeme k tomu plastové hračky – rybičky, které jsou určeny do vody.
Jednu rybičku může držet dítě, druhou dospělý.
Rejdíme s nimi ve vodě – honíme se navzájem, cókáme, stříkáme, dovádíme.*

Hastrmane, tatrmane,
dej nám kůži na buben!
Budeme ti bubnovati,
až polezeš z vody ven.

16

Já znám ptáčka v lese,
strakatý vajíčka nese.
Zelený, červený, bílý,
jak se komu zlíbí.

Skákal pes přes oves,
kočka přes pohanku,
ztratil pes kalhoty,
kočka mezulánku.

Volám tě sluníčko

Volám tě, sluníčko, haló, haló,
(ruce k ústům, jako když voláme
daleko)
tepla je na světě málo, málo,
(mneme si ruce, jako když je
zahříváme)
vylez a rozežeň mraky, mraky
(ruce do vzpažení, mávají ze strany
na stranu)
a já ti pomůžu taky, taky.
(ukazujeme na sebe).

Žába

Žába leze po žebříku,

(rukama napodobujeme ručkování po žebříku od zdola nahoru)

natahuje elektriku.

(ruce před tělem sevřeme v pěst vedle sebe, jako bychom chytili drát a oddalujeme je od sebe pohybem do stran, jako bychom drát natahovali)

Nejde to, nejde to.

(paže ohneme před tělem v loktech, ruce směřují vzhůru. Krouživým pohybem tam a zpět v zápěstí naznačujeme, že to nejde)

Necháme to na léto.

(tleskáme do rytmu)

Písničky:

 Žabka a kytara Petr Jistel 1989

Vesele, jako ragtime

Ma - lá ža - bka jme - nu - je se Ka - tka, na ky - ta - ru brn - ká si,
5 u ryb - nič - ka den - ně ve - čer se - dá a pí - snič - ku zpí - vá si:
9 brn - ky, brn - ky, brn - ky, kva - ky kvak, tu - hle pí - seň zpí - vá kaž - dý rád,
13 brn - ky, brn - ky, brn - ky, kva - ky kvak za - zpí - vá - me vši - chni tak!

Seběhly se všechny malé žabky, poslouchají písničku,
žabka Katka stále jenom hraje v rákosí při měsíčku.

Brnky, brnky ... ..

A tak žabka, co má jméno Katka každý večer koncert má,
učí všechny večer u rybníka žabí píseň zazpívat.
Brnky, brnky...

Holka modrooká

D G A D A7 G A

Hol - ka mo - dro - o - ká ne - se - dá - vej u po - to - ka, hol - ka mo - dro - o - ká ne - se - dá - vej

8 D A D A D A7 D

tam. 1. V poto - ce se vo - da to - či, po - de - me - le Tvo - je o - či, hol - ka
 2. V poto - ce je vel - ká vo - da, vez - me - li Tě, bu - de ško - da,
 3. V poto - ce je has - tr - má - nek za - ta - há Tě za co - pá - nek,

14 A D

mo - dro - o - ká ne - se - dá - vej tam.

Pisnička - Holka modrooká, 1. sloka

 Holka modrooká	 nesedávej u potoka	 holka modrooká	 nesedávej tam
 v potoce	 je velká voda	 vzala by tě, bude škoda	 holka modrooká nesedávej tam

Pisnička - Holka modrooká, 2. sloka

 Holka modrooká	 nesedávej u potoka	 holka modrooká	 nesedávej tam
 v potoce	 se voda točí	 podemele tvoje oči	 holka modrooká nesedávej tam

Pisnička - Holka modrooká, 3. sloka

 Holka modrooká	 nesedávej u potoka	 holka modrooká	 nesedávej tam
 v potoce	 je hastrmánek	 zatahá tě za copánek	 holka modrooká nesedávej tam

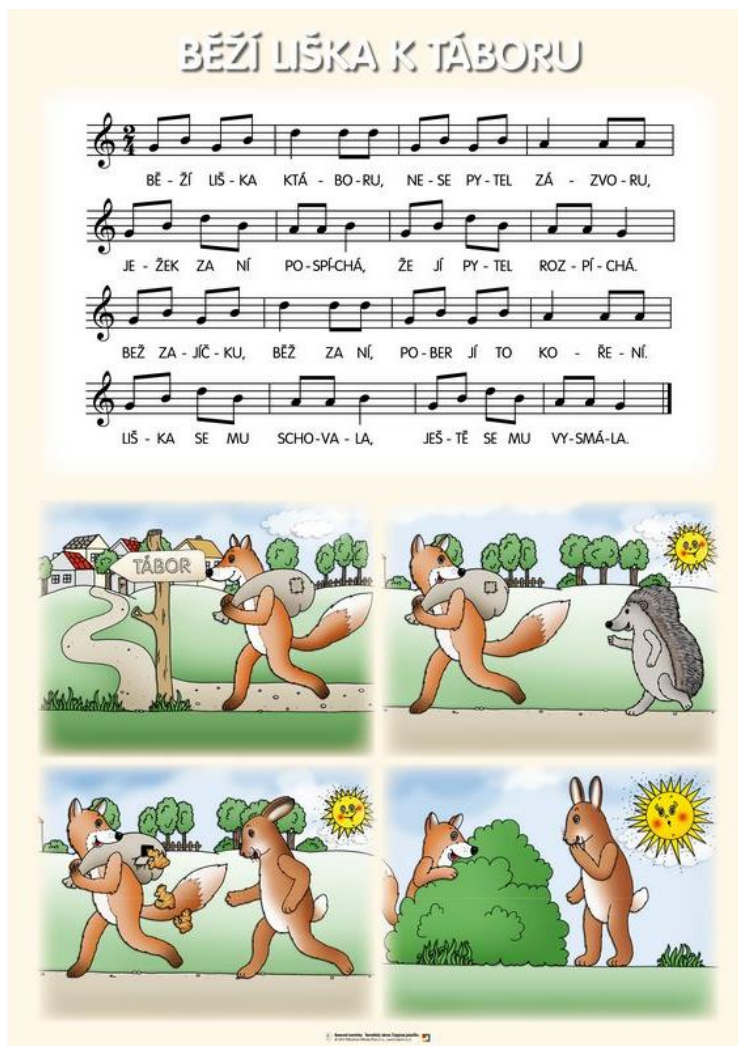
Va zajička

Krosken

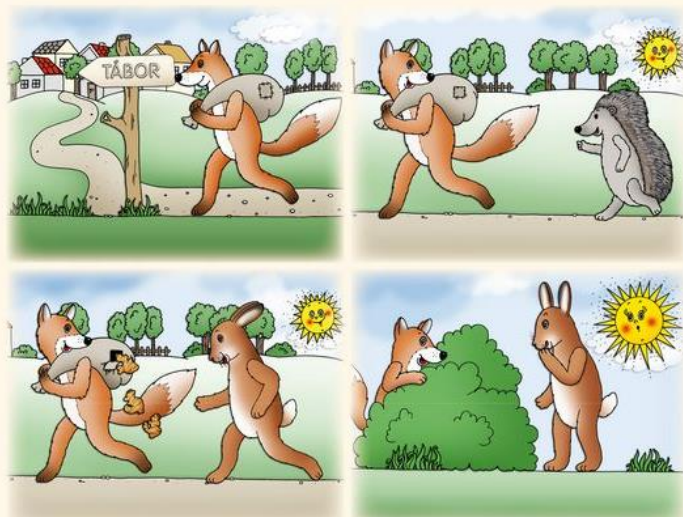

Za - ji - žek v avě ja - moc se - dí sám, se - dí sám,
 u - bo - tá - čku, co je ti, že ne - mů - žeš ská - ku - ti,
 chu - tě skoč, chu - tě skoč a vy - skoč.
 Leheč a radostně
 Se - dí na bo - hu - čku, seř - há u - si - ma,
 oo se nám po - smí - vě, ta le - da - či - na.

BĚŽÍ LIŠKA K TÁBORU

BĚ - ŽÍ LIŠ - KA K TÁ - BO - RU, NE - SE PY - TEL ZÁ - ZVO - RU,
 JE - ŽEK ZA NÍ PO - SPÍ - CHÁ, ŽE JÍ PY - TEL ROZ - PÍ - CHÁ.
 BĚŽ ZA - JÍČ - KU, BĚŽ ZA NÍ, PO - BER JÍ TO KO - ŘE - NÍ.
 LIŠ - KA SE MU SCHO - VA - LA, JEŠ - TĚ SE MU VY - SMÁ - LA.

Hry:

Včely, vosy a sršně

Vyprávíme dětem o vosách, sršních a čmelácích, tedy o včelích medvídcích. Tito příbuzní včelky neumí vyrobit med, přesto je velmi láká, a tak včelky musí med před nimi chránit. Na toto povídání tedy navážeme pohybovou hrou.

Budeme potřebovat kruhy, které nám označí včelí úly.

Popis hry: Každé dítě má svůj úl, ve kterém hlídá med. Včelí královna má největší úl. Několik dětí představuje vosy a sršně, kteří nemají svůj úl. Ty se chtějí zmocnit úlu včelek. Včelky z úlu vylétají za včelí královnou. Na zvolání: „Pozor vosy!“ všechny včelky letí zpět do úlu, vosy a sršně se snaží využít situace a obsadit úl. Ten, kdo je v úlu první, jej obsadí. Děti, na které se úl nedostane, v další hře představí vosy a sršně.

Voděnka

Teče voda voděnka, přes kameny skáče,
a já chodím po louce jako malé káče.
Káčátko si chodí trávou,
střídám nohu levou, pravou.
Stoupnu si a ruce v bok,
k potůčku už ani krok.
Pak si lehnu na záda do lučního kvítí
a zamávám sluníčku, že nám pěkně svítí.

- 1 Teče voda voděnka, přes kameny skáče,
(skáčeme z nohy na nohu)
- 2 a já chodím po louce jako malé káče.
(chodíme v dřepu)
- 3 Káčátko si chodí trávou,
(stoupneme si a pochodujeme na místě)
- 4 střídám nohu levou, pravou.
(zvedneme levou a pak pravou nohu)
- 5 Stoupnu si a ruce v bok, k potůčku už ani krok.
(stojíme, ruce v bok)
- 6 Pak si lehnu na záda do lučního kvítí
(lehneme si na záda)
- 7 a zamávám sluníčku, že nám pěkně svítí.
(ležíme a máváme)

Pohybové hry v přírodě aneb Hurá ven!

Příroda je nejlepším místem, kde trávit volný čas. Především v dnešní době je pohyb venku pro děti velice důležitý. Příroda nabízí mnoho možností pro zdokonalování pohybových dovedností.

Tentokrát vám nabídnou hry, při kterých se rozvíjí nejen rychlost a obratnost, ale také schopnost smyslového vnímání a krátkodobá paměť.

Žába v trávě (určeno pro předškolní věk)

Vymežíme si prostor na posekané louce nebo na školní zahradě, kam umístíme co nejdál od sebe několik zelených gumových či papírových žabiček. Ty si vystříháme z kartonu, popřípadě si žabičky děti samy vyrobí.

Když učitel vykřikne „žába v trávě“, děti se musejí rozběhnout a najít alespoň jednu žabku. Když jsou všechny schované žabky posbírané, hra končí a učitel žabky spočítá. Kdo jich má nejvíc, vyhrává. Děti mají tuto hru velice rády, proto ji můžeme oživit i hledáním žížalek, broučků,...

Pamatuj si (určeno pro předškolní a mladší školní věk)

Opět si vymežíme prostor, tentokrát v lese, kam rozmístíme 30 různých předmětů tak, aby je děti neviděly. Může to být např. šátek, autíčko, kostka, plastová lahev, ručník, sešit... Děti rozdělíme na dvě skupiny, které

spolu soutěží. Úkolem obou družstev je najít a zapamatovat si co možná nejvíc předmětů. Začíná první skupina, která má časový limit tři minuty. Po této době musí celé družstvo jít k učitelovi a nahlásit všechny předměty, které

našli a zapamatovali si je. Potom hraje stejným způsobem druhé družstvo. Vítězí ta skupina, která si zapamatovala nejvíce věcí.

Budete velice překvapeni, že děti si zapamatují opravdu téměř všechny předměty.

Běh za číslem (určeno pro předškolní a mladší školní věk)

Připravíme si 10 listů papíru A4 a na každý napíšeme jedno číslo od 1–10. V lese nebo v parku určíme prostor ke hře. Na stromy v daném hracím prostoru rozvěsíme papíry tak, aby na ně děti dobře viděly. (Číslo rozmístíme střídavě, např. číslo 7 bude na stromě blíže od startu a číslo 8 bude na opačné straně.)

Cílem hry je běžet ke stromům podle čísel. Nejprve vyběhne první hráč od předem určeného startu ke stromu číslo 1, pak ke stromu číslo 2... a až doběhne k číslu 10, vrací se zpět. Učitel měří a zapisuje čas, ostatní děti fandí. Vyhrává hráč, který měl při běhu za číslem nejkratší čas. Pokud chceme hru urychlit, mohou vyběhat zároveň dvě děti. Jeden hráč běhá od stromu číslo 1 až po strom číslo 10 a druhý hráč běží od stromu číslo 10 po strom s číslem 1.

Pamatovaná (určeno pro mladší školní věk)

Připravíme si seznam asi deseti vět – přísloví, pořekadlo, pranostika, krátký citát. (Lež má krátké nohy. Slunce peče - déšť poteče.) Napíšeme je na malé lístečky, které očíslováme. Vyhraníme si nějaké zajímavé přírodní místo, např. kopec se stromy a keři. V tomto prostoru rozmístíme všechny lístečky tak, aby byly částečně schovány a děti musely pečlivě hledat. Hráči běhají v tomto vymezeném prostoru a hledají je. Jejich úkolem je si je

přečíst, zapamatovat a ponechat na daném místě pro další hráče. Poté běží za učitelkou, které řekne číslo lístečku a větu, která na něm je napsána. Pokud si hráč větu na lístečku zapamatoval správně, dostává bod (pro lepší motivaci razítko). Jestli ovšem udělal chybu, musí běžet zpět a přečíst si to znovu. Učitel si označí nejen správnost dané věty, ale také si zapisuje, jestli každé dítě našlo všechny lístečky. Hra končí pro každého v jinou dobu. Vyhrává ten hráč, který nejrychleji našel všechny lístečky, správně si vše zapamatoval a získal všech 10 bodů (razítek).

Od září se můžete opět těšit na další oblíbené pohybové hry. Hezké prázdniny!

Mgr. Veronika Bílková
ilustrace Patricie Koubská

Náměty na tvoření:

Lekniny

Žabka

Rákosí

Vážky

<https://pin.it/OKkyNhp>

Na louce

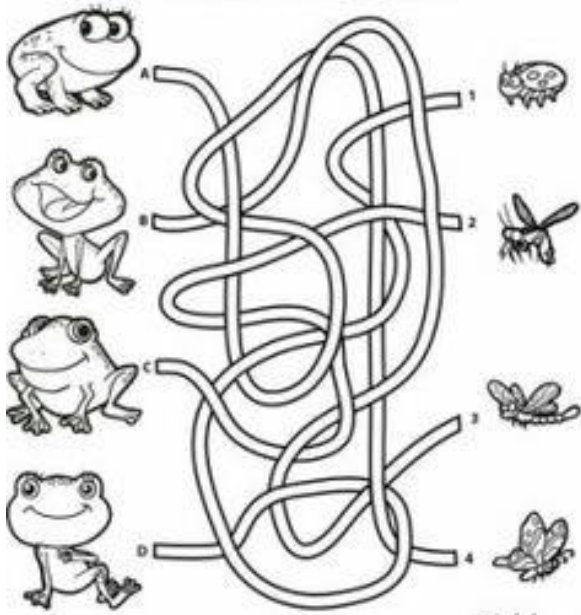

Makové pole

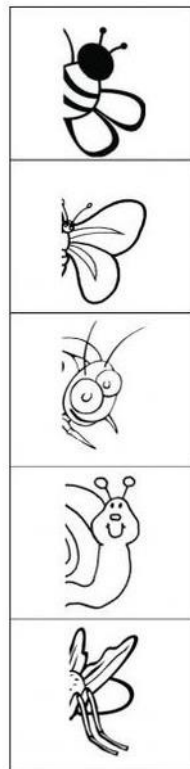
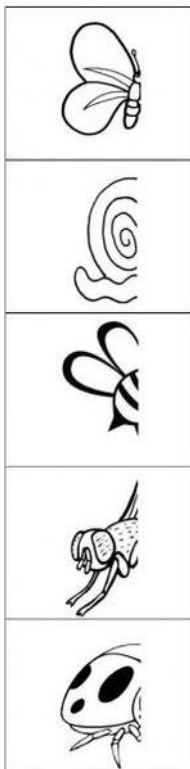

Pracovní listy:

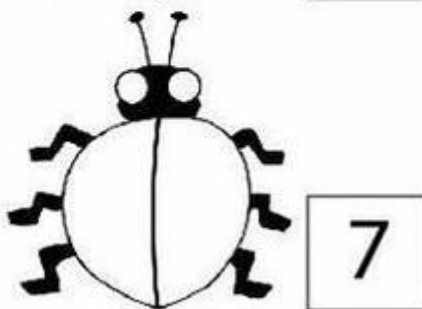
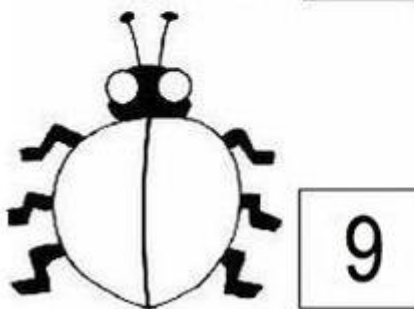
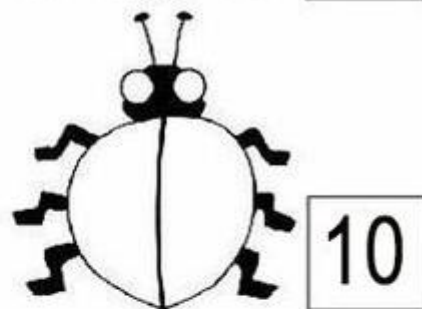
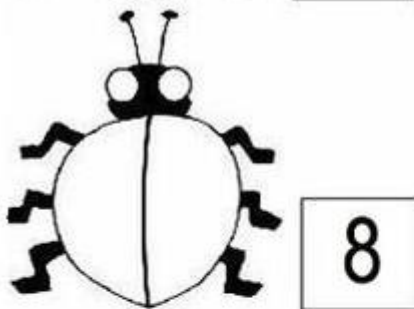
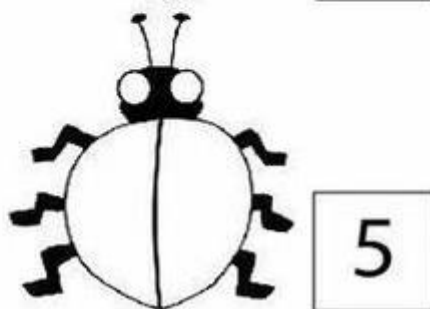
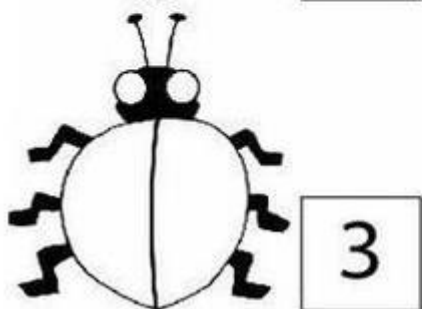
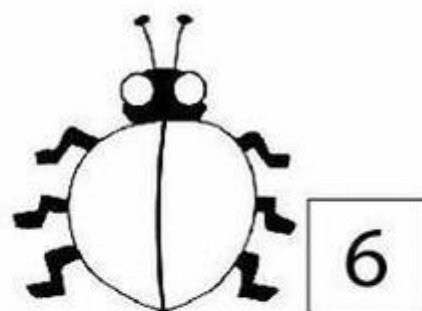
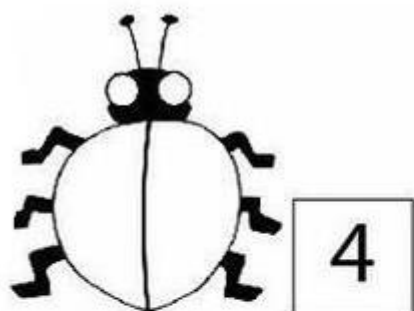
Bludiště- Žabka a její potrava

Dokresli ☺

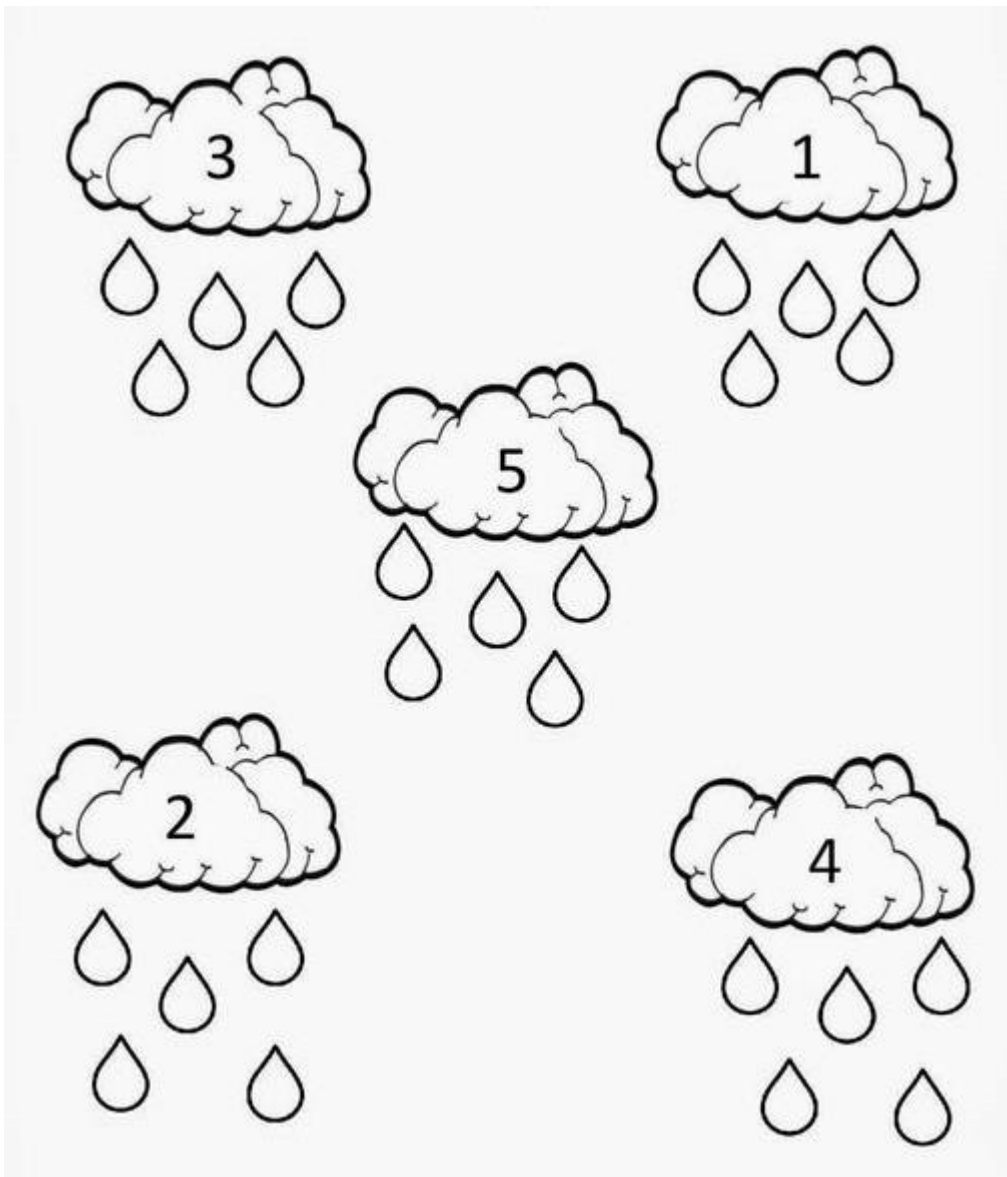

Dokresli berušce správný počet teček.

Vybarvi správný počet dešťových kapek

Omalovánky

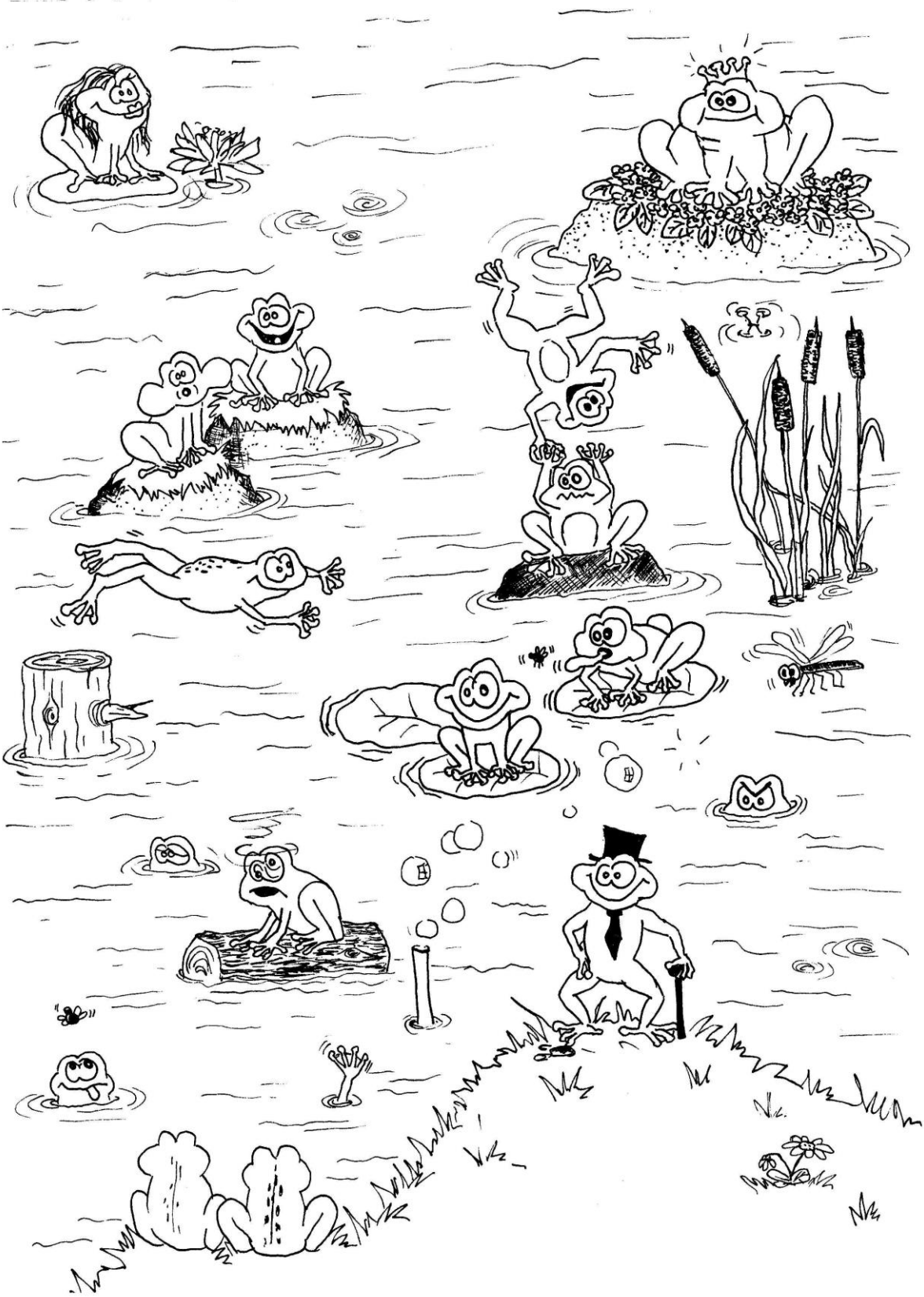

Illustration: Sonia Spaltenstein

Viele Ausmalbilder zum Ausdrucken findest du auf unserer Webseite: <http://www.familienbande24.de>

